

УДК 635.621:[631.529.3+631.527.5]:57.087.1(487.4-292.485)

**ГОСПОДАРСЬКО-БІОЛОГІЧНА
ОЦІНКА СОРТІВ І ГІБРИДУ
ПАТИСОНА В УМОВАХ
ЛІСОСТЕПУ
ПРАВОБЕРЕЖНОГО УКРАЇНИ**

І.І. ПАЛАМАРЧУК, канд. с.-г. наук,
старший викладач
Вінницький національний аграрний
університет

У статті висвітлено результати польових досліджень по вивченню господарсько-біологічних ознак сортів і гібриду патисона в умовах Лісостепу Правобережного України. Виділено сорт та гібрид з найдовшим періодом плодоношення, а саме: гібрид Санні Делайт F1 – 77 діб та сорт Женічка – 75 діб, що на 3 та 1 добу триваліший від контрольного варіанту. Встановлено, що сорт Женічка та гібрид Санні Делайт F1 характеризуються найбільшими біометричними показниками рослин. Зокрема, кількість листків становила: у сорту Женічка – 26,2 шт./рослину, у гібриду Санні Делайт F1 – 27,9 шт./рослину, що більше за контрольний варіант на 4,4 та 6,1 шт./рослину. Приріст площі листків відносно контролю був на рівні 2,5 тис. м²/га – у сорту Женічка, 3,4 тис. м²/га – у гібриду Санні Делайт F1. Найбільшу врожайність за роки досліджень забезпечив гібрид Санні Делайт F1, приріст якого відносно контролю склав 6,8 т/га. Серед сортів найбільша врожайність була у сорту Женічка, де приріст відносно контролю був на рівні 2,1 т/га.

Ключові слова: сорт, гібрид, біометричні показники, фенологічні спостереження, урожайність.

Табл. 6. Літ. 14.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день важливою проблемою є урізноманітнення харчування людей і зокрема в ранньовесняний період, коли в організмі нестача вітамінів після зими. Найбільш звичні для нас овочі такі як огірки, помідори ще не достатньо доступні з закритого ґрунту, а з відкритого вони ще не надходять, тоді як патисон є рослиною з коротким вегетаційним періодом і вже на початку літа можливо отримати його продукцію навіть без застосування додаткових технологічних прийомів, таких як, мульчування ґрунту, застосування малогабаритних плівкових накривів та ін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сорт – основа технології, яка потребує удосконалення за рахунок різноманіття сортового складу [9]. Особливе місце відводиться сорту в енергозберігаючих технологіях [13]. Г. В. Панцирева [11], М. W. Kawales [14] вказують, що основною вимогою до сорту є висока врожайність, підвищення якої науковці досягали за рахунок генетичного вдосконалення структури рослин. Родина Гарбузові (Cucurbitaceae) налічує біля 30 видів культурних рослин, що входять до 9 родів, що використовуються як овочеві і баштанні культури, які вирощуються для отримання їстівних плодів, масла, волокон, посуду. А.В. Гончаров [3] зазначає, що патисон (С. Pepo patisson Dach) відноситься до твердокорого гарбуза.

За способом вирощування та споживання патисон належить до овочевих гарбузових. Щорічно до державного реєстру сортів придатних для використання відносять нові сорти і гібриди сільськогосподарських культур. Сучасні сорти і гібриди овочевих культур порівняно з старішими мають значно більше господарсько-корисних ознак (стійкість до хвороб та шкідників, придатних до механізованого збору, транспортування, переробки) [3]. Період вегетації від сходів до першого збору врожаю патисона становить 44 та 46 діб [8].

А.В. Джарова [5] відмічає, що патисон – цінний овоч, який може конкурувати з багатьма овочевими рослинами завдяки хімічному складу, смаковим, лікувальним та дієтичним властивостям. В нашій країні його вирощують вже півтора століття, але нажаль, він не користується особливою популярністю, оскільки потребує немалих зусиль під час вирощування. Проте останнім часом цю культуру активно вирощують на присадибних ділянках завдяки харчовим якостям і привабливому вигляду плодів. В технічній стиглості патисони мають щільну хрумку білу або світло-зелену м'якоть приємного смаку. В цій стиглості вони дуже смачні, добре підходять для маринування, тушкування і квашення. В їжу споживають 3-7 денні плоди діаметром 4-6 см і масою 60-90 г. Плоди зберігають високі харчові якості не більше 10-12 діб після цвітіння, поки діаметр їх не збільшиться до 10-12 см, маса до 300-400 г. В біологічній стиглості, коли формується насіння, кора плоду дерев'яніє і стає грубою. Харчові якості знижуються, тому їх використовують в основному на корм ВРХ. Використовують плоди у вареному, смаженому вигляді з олією і сметаною, фарширують м'ясом, овочами і рисом, добавляють в супи, борщі, салати, маринують, тушкують з грибами, телятиною, готують із них ікру, пюре, варення – варіанти їх приготування дуже багатосторонні. В тушкованому вигляді патисони нагадують смак спаржі, а у консервованому – гриби. Засолені по рецепту огірків, вони являють собою відмінний продукт для салатів, гарнірів до м'ясних і овочевих страв/ Володіючи своєю і красивою формою, патисони стають витонченою прикрасою столу. Особливо яскраво жовті і світло-зелені патисони виглядають в банках з маринованими овочами. Унікальне поєднання води, лужних компонентів сприяє повному і раціональному засвоєнню білків. Плоди в технічній стиглості містять 5,0-10,5% сухої речовини; 2,5-4,0% цукрів, 20-40 мг/100 г вітаміну С; 0,6% пектинових речовин; 1,0-1,2 % мінеральних речовин; 1,2-1,3% клітковини, 0,5% білків; 0,05% яблучної кислоти [5].

Цукри входять до складу плодів у вигляді легкозасвоюваних фруктози і глюкози. В них є вітаміни групи В, РР, провітамін А, солі калію, магнію, заліза, кальцію, натрію [1, 12]. Т.Г. Гуцалюк [4] вказує, що калорійність патисонів – 19 ккал. на 100 г. У плодах патисонів міститься вода в зв'язаній формі (90-94%) і з'єднання лужного характеру, які сприяють більш повному засвоєнню білків і підтримання лужної реакції крові, що робить його незамінним в дієтичному харчуванні. Їх також використовують як лікувальний і дієтичний продукт

при хворобах печінки, нирок, гіпертонії, при катарактах, атеросклерозі, виразковій хворобі. Патисони сприяють кращому відділенню жовчі і відновленню глікогену в печінці. Особливо важливі патисони людям похилого віку. Клітковина, яка міститься в плодах, сприяє активній діяльності кишечника. Для людей із зайвою вагою і бажаючим очистити організм, рекомендують патисони, які містять солі магнію, пектинові речовини, здатні вивести з організму холестерин, а також солі калію стимулюють сечовиділення, покращують роботу нирок [4].

Мета досліджень. Вивчення господарсько-біологічної оцінки сортів і гібриду патисона в умовах Лісостепу Правобережного України.

Методика досліджень. Дослідження з вивчення господарсько-біологічних ознак сортів і гібриду патисона проводили в 2016-2018 роках на дослідному полі Вінницького національного аграрного університету. Ґрунт поля, на якому проводили дослідження, сірий лісовий, середньосуглинковий, має такі показники: вміст гумусу середній і складає 2,4 %, кількість P_2O_5 складає 21,2 мг/100 г ґрунту, значення K_2O низька на рівні 9,2 мг/100 г ґрунту. Кислотність ґрунту на дослідній ділянці близька до нейтральної. Польові досліді закладали – рендомізованими блоками. Для проведення дослідів згідно методики дослідної справи розробляли схему досліду, проводили спостереження, обліки, обрахунки.

Сівбу насіння проводили у I декаді травня. У досліді було 4 варіанти, повторність досліду – чотириразова. Дослід по вивченню господарсько-біологічної оцінки сортів і гібриду патисона: Перлінка (контроль), Сашенька, Женічка, Санні Делайт F1. Технологія в досліді загальноприйнята для зони Лісостепу. Патисони вирощували безрозсадним способом. Насіння висівали у першій декаді травня. Ряди розміщували з півночі на південь. Під час проведення експериментальної роботи застосовували польовий, статистичний і лабораторний методи досліджень. За час виконання досліджень відмічали початок і масову появу сходів, появу 1-го, 3-го та 5-го справжніх листків, фазу бутонізації, цвітіння, початок формування плоду, початок технічної стиглості і закінчення плодоношення рослин патисона. За вегетаційний період рослин патисона проводили біометричні вимірювання за допомогою приладів: довжина стебла за допомогою мірної лінійки, кількість листків методом підрахунку [10], товщина стебла штангенциркулем, площу листків – за допомогою мірної лінійки, вимірюючи довжину і ширину листка та застосовуючи коефіцієнт форми листка за методикою В. І. Камчатного, Г. А. Синковец [7]. Збір врожаю патисона проводили вибірково по мірі формування плодів 3-4 рази на тиждень згідно з вимог діючого стандарту [6]. Масу плодів з кожної ділянки визначали окремо методом зважування, діаметр плодів – за допомогою штангенциркуля. Одержані у досліді показники врожаю патисона обробляли методом дисперсійного аналізу [2].

Виклад основного матеріалу досліджень. Проведені дослідження показали, що сортові особливості здійснюють вплив на міжфазні періоди

рослин патисона (табл. 1). На початкових фазах росту і розвитку рослин патисона істотної різниці між досліджуваними сортами та гібридом у тривалості фаз розвитку не спостерігалось.

Таблиця 1

Тривалість міжфазних періодів у рослин патисона залежно від сортових особливостей, середнє за 2016-2018 рр.

Сорт, гібрид	Діб від сівби до		Формування листка, діб від масових сходів		
	поодиноких сходів	масових сходів	1-го	3-го	5-го
Перлінка (контроль)	11	13	5	9	12
Сашенька	11	13	5	9	12
Женічка	10	12	5	9	12
Санні Делайт F1	10	12	3	7	10

Джерело: сформовано на основі власних досліджень

Проте, поодинокі та масові сходи пізніше з'явилися у сортів Перлінка та Сашенька – на 11 та 13 добу після сівби, а у сорту Женічка та гібриду Санні Делайт F1 – на 10 та 12 добу. Перший, третій та п'ятий листки раніше сформувалися у гібриду Санні Делайт F1 – на 3-10 добу, тоді як на контролі – на 2 доби дані фази були тривалішими. За календарними строками раніше фазу бутонізації відмічали у гібриду Санні Делайт F1 – 27.05 та сорту Женічка – 29.05, що на 3 та 1 добу раніше від контрольного варіанту (табл. 2).

Таблиця 2

Дати настання фенологічних фаз у рослин патисона залежно від сортових особливостей, середнє за 2016-2018 рр.

Сорт, гібрид	Бутонізація	Цвітіння жіночих квіток	Початок формування плоду	Початок технічної стиглості	Кінець вегетаційного періоду
Перлінка (контроль)	30.05	20.06	23.06	28.06	10.09
Сашенька	30.05	20.06	23.06	28.06	10.09
Женічка	29.05	19.06	22.06	27.06	10.09
Санні Делайт F1	27.05	17.06	21.06	25.06	10.09

Джерело: сформовано на основі власних досліджень

Таку ж закономірність спостерігали і під час цвітіння жіночих квіток патисона. Погодні умови років досліджень сприяли формування достатньої кількості жіночих квіток та в подальшому формування плодів. Початок формування плоду раніше відмічали у сорту Женічка та гібриду Санні Делайт F1 – 22.06 та 21.06 відповідно, що на 1 та 2 доби раніше контрольного варіанту та сорту Сашенька. Початок технічної стиглості раніше було відмічено у сорту Женічка та гібриду Санні Делайт F1 – 25.06 та 27.06, що на 1 та 3 доби раніше від контролю. Основні фактори, що впливали на тривалість

вегетаційного періоду це температурний режим, водний режим та сортові особливості. Так, плодоношення рослин патисона досліджуваних сортів та гібриду тривало в середньому до кінця першої декади вересня.

На тривалість міжфазних періодів здійснювали вплив сортові особливості рослин патисона (табл. 3).

Таблиця 3

Тривалість міжфазних періодів у рослин патисона залежно від сортових особливостей, середнє за 2016-2018 рр.

Сорт, гібрид	Масові сходи – початок технічної стиглості	Тривалість плодоношення	Тривалість вегетаційного періоду
Перлінка (контроль)	41	74	114
Сашенька	41	74	114
Женічка	41	75	115
Санні Делайт F1	39	77	115

Джерело: сформовано на основі власних досліджень

Міжфазний період масові сходи – початок технічної стиглості у досліджуваних сортів становив – 41 добу, тоді як у гібриду Санні Делайт F1 цей період становив 39 діб. Від тривалості плодоношення патисона залежить його величина врожаю. Так, найдовшим цей період був у гібриду Санні Делайт F1 – 77 діб та сорту Женічка – 75 діб, що на 3 та 1 добу триваліший від контрольного варіанту.

Тривалість вегетаційного періоду визначали від масових сходів рослин патисона до останнього збору врожаю. У досліджуваних сортів та гібриду цей показник суттєво не відрізнявся і був на рівні 114-115 діб.

Для кращої оцінки сортів та гібриду проводили біометричні вимірювання рослин патисона у фазу технічної стиглості (табл. 4). Найбільшу довжину стебла відмічено у рослин гібриду Санні Делайт F1 – 78,8 см, що більше контрольного варіанту на 10,5 см. Серед досліджуваних сортів найбільший даний показник був у сорту Женічка – 75,6 см, де приріст відносно контролю склав – 7,3 см. Показник товщини стебла у досліджуваних сортів був на рівні 31,0 мм, а у гібриду Санні Делайт F1 на 2,0 мм більший.

Найбільша кількість листків серед досліджуваних варіантів було у рослин сорту Женічка – 26,2 шт./рослину та гібриду Санні Делайт F1 – 27,9 шт./рослину, що більше за контрольний варіант на 4,4 та 6,1 шт./рослину.

Найбільшу площу листків було відмічено у сорту Женічка – 12,3 тис. м²/га та гібриду Санні Делайт F1 – 13,2 тис. м²/га, а у контролю – 9,8 тис. м²/га, що на 2,5 та 3,4 тис. м²/га менше. Встановлено сильний прямий зв'язок між врожайністю та площею листків у фазу технічної стиглості ($r=0,85$). Розмір врожаю є основним показником, який визначає вплив сортових особливостей.

За період досліджень розмір врожаю був неоднаковим і змінювався залежно від сорту, гібриду (табл. 5).

Таблиця 4

**Біометричні показники рослин патисона у фазу технічної стиглості
залежно від сортових особливостей, середнє за 2016-2018 рр.**

Сорт, гібрид	Довжина стебла, см	Товщина стебла, мм	Кількість листків, шт./рослину	Площа листків, тис. м ² /га
Перлінка (контроль)	68,3	31,0	21,8	9,8
Сашенька	73,5	31,5	24,3	11,7
Женічка	75,6	31,0	26,2	12,3
Санні Делайт F1	78,8	33,0	27,9	13,2

Джерело: сформовано на основі власних досліджень

Найбільшу врожайність за роки досліджень забезпечив гібрид Санні Делайт F1, приріст якого відносно контролю склав 6,8 т/га. Серед сортів найбільша врожайність була у сорту Женічка, де приріст відносно контролю був на рівні 2,1 т/га.

Таблиця 5

**Товарна врожайність рослин патисона залежно від сортових особливостей,
за період досліджень**

Сорт, гібрид	Урожайність, т/га				± до контролю
	2016 р.	2017 р.	2018 р.	середнє по роках	
Перлінка (контроль)	32,4	33,6	55,3	40,4	-
Сашенька	33,8	34,3	56,4	41,5	+1,1
Женічка	34,2	35,8	57,5	42,5	+2,1
Санні Делайт F1	38,6	40,7	62,4	47,2	+6,8
НІР ₀₅	1,5	2,1	2,5		-

Джерело: сформовано на основі власних досліджень

Для повного аналізу одержаної продукції проводили біометричні вимірювання плодів патисона (табл. 6). Найбільшу кількість плодів сформував сорт Сашенька та гібрид Санні Делайт F1 – 17,4 та 19,8 шт./рослину, що на 2,9 та 5,3 шт./рослину більше від контрольного варіанту. Встановлено сильний прямий зв'язок між врожайністю та у кількості плодів на рослині ($r = 0,911$). Найбільшу масу плоду отримано у сорт у Перлінка (контроль) – 285 г, а у гібриду Санні Делайт F1 цей показник був найменшим і склав 235 г, що на 50 г менше. В цілому по досліді сорти характеризувалися більшою масою

Таблиця 6

**Біометричні показники продукції залежно від сортових особливостей,
середнє за 2016-2018 рр.**

Сорт, гібрид	Кількість плодів, шт./рослину	Маса плоду, г	Діаметр плоду, см
Перлінка (контроль)	14,5	285	14,5
Сашенька	17,4	236	13,6
Женічка	16,7	257	13,7
Санні Делайт F1	19,8	235	11,5

Джерело: сформовано на основі власних досліджень

плодів порівняно з досліджуваним гібридом, що пов'язано з формуванням більшої кількості плодів на рослині. Таку ж закономірність відмічено і за показником діаметру плоду. Найбільшим він був у сорту Перлінка (контроль) – 14,5 см, найменшим у гібриду Санні Делайт F₁ – 11,5 см.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Досліджено морфологічні особливості росту рослин патисона в умовах Лісостепу Правобережного України. Встановлено, що найвищий приріст відносно контролю забезпечив сорт Женічка – 2,1 т/га та гібрид Санні Делайт F₁ – 6,8 т/га. Найбільшу кількість плодів забезпечили сорт Сашенька – 17,4 шт./рослину та гібрид Санні Делайт F₁ – 19,8 шт./рослину. За масою плоду кращими були сорти патисона Перлінка (контроль) – 285 г та Женічка – 257 г.

Список використаної літератури

1. Белик В.Ф. Кабачки и другие тыквенные. Изд. 2-ге перераб. и доп. М. 2000. 48 с.
2. Бондаренко Г.Л. Методика дослідної справи в овочівництві і баштанництві. Х.: Основа. 2001. 369 с.
3. Гончаров А.В. Сортимент тыквы в России. URL: https://www.google.ru/urlvestnik_rgazu.
4. Гуцалюк Т. Г. Бахчеводство Казахстана. Казахстан: КНИИКОХ. 2006. 227 с.
5. Джаров А. Ф. Малораспространенные овощи М. Экономика. 1964. 76 с.
6. ДСТУ 6016:2008 Огірок, кабачок, патисон. Технологія вирощування. Загальні вимоги. 11 с.
7. Камчатный В.И. Определение площади листьев овощных культур с цельнокрайней и рассеченной пластинками. *Вісник сільськогосподарської науки*. К. 1997. № 1. С. 35-36.
8. Катаєва Т.Є., Борисенко Л.Д. Створення середньостиглих ліній патисона на сході України. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2010. № 3. С.66-67.
9. Кецкало В.В. Вплив сортових особливостей на врожайність салату головчастого в Правобережному Лісостепу України. *Агробіологія*. 2015. №2. С. 100-103.
10. Лакін Г.Ф. Біометрія. М.: Вища шк. 1980. 294 с.
11. Панцирева Г.В. Дослідження сортових ресурсів люпину білого (*Lupinus albus* L.) в Україні. *Збірник наукових праць. Сільське господарство та лісівництво*. 2016. № 4. С. 88-93
12. Соколов С.Д. Лечебная и питательная ценность бахчевых культур. *Технологические основы экономического развития сельского социума: материалы Международной научно-практической конференции*. М.: Изд-во «Современные тетради», 2005. С. 524-526.
13. Шишкин Б. Салат: школа выращивания. *Сад и огород*. 2007. № 2 (91). С. 6-7.

14. Kawalec M.W. Srodku salata. *Haslo ogrodnicze*. 2006. № 9. S. 131-133.

Список використаної літератури у транслітерації / References

1. Belyk V.F. (2000). Kabachky y druhye tukvennue [*Squashes and other pumpkin*]. Yzd. 2-he pererab. y dop. M. [in Russian].
2. Bondarenko H.L. (2001). Metodyka doslidnoi spravy v ovochivnytstvi i bashtannytstvi [*Methodology of experimental work in vegetable and melon*]. Kh.: Osnova. [in Ukrainian].
3. Goncharov A.V. Sortyiment tyikvyi v Rossii [*Pumpkin sort in Russia*]. URL: https://www.google.ru/urlvestnik_rgazu.
4. Gutsalyuk T.G. (2006). Bahchevodstvo Kazahstana [*Kazakhstan bakery*]. Kazakhstan: KNIKOH. [in Russian].
5. Dzharov A.F. (1964). Malorasprostrannyye ovoschi [*Lowered vegetables*]. M. Ekonomika. [in Russian].
6. DSTU 6016: (2008). Ohirok, kabachok, patyson. Tekhnolohiia vyroshchuvannia. Zahalni vymohy [*DSTU 6016: a 2008 Cucumber, vegetable marrow, patisson. Technology of growing. General requirements*]. [in Ukrainian].
7. Kamchatnui V.Y. (1997). Opredelenye ploshchady lystev ovoshchnukh kultur s tselnokrainei y rassechennoi plastynkamy [*Determination of the area of leaves of vegetable crops with whole and dissected plates*]. *Visnyk silskohospodarskoi nauky – Bulletin of Agricultural Science*. K. 1. 35-36. [in Russian].
8. Kataeva T.E., Borisenko L.D. (2010). Stvorenniya serednostiglih liniy patisona na shodi Ukrayini [*Creation of mid-late lines of patison in the east of Ukraine*]. *Visnik Poltavskoyi derzhavnoyi agrarnoyi akademiyi – Bulletin of Poltava State Agrarian Academy*. 2010. 3. 66-67. [in Russian].
9. Ketskalo V.V. (2015). Vpliv sortovih osoblivostey na vrozhaynist salatu golovchastogo v Pravoberezhnomu Lisostepu Ukrayini [*Having infusions of varietal peculiarities on the vrozhaynit lettuce of a golchchastogo in the Right-Bank Listepu Ukraine*]. *Agrobiologiya – Agrobology*. 2. 100-103. [in Ukrainian].
10. Lakin H.F. (1980). Biometriia [*Biometry*]. M.: Vyscha shk. [in Ukrainian].
11. Pansyryeva H.V. (2016). Doslidzhennia sortovykh resursiv liupynu biloho (*Lupinus albus L.*) v Ukraini [*Investigation of lupine white varieties (Lupinus albus L.) in Ukraine*]. *Collection of scientific works. – Agriculture and forestry*. 4. 88-93 [In Ukraine].
12. Sokolov S. D. (2005). Lechebnaya i pitatel'naya tsennost bahchevyih kultur [*Therapeutic and nutritional value of melon crops*]. *Tehnologicheskie osnovy ekonomicheskogo razvitiya selskogo sotsiuma: materialy Mezhdunarodnoy nauchno-prakticheskoy konferentsii – Technological basis for the economic development of rural society: materials of the International Scientific and Practical Conference*. M.: Izd-vo «Sovremennyye tetradi». 524-526. [in Russian].
13. Shishkin B. (2007). Salat: shkola vyiraschivaniya [*Salad: cultivation school*]. *Sad i ogorod – Garden*. 2 (91). 6-7. [in Russian].

14. Kawalec M.W. (2006). Srodku salata. *Haslo ogrodcze*. 9. 131-133.[in Poland].

АННОТАЦИЯ

ХОЗЯЙСТВЕННО-БИОЛОГИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА СОРТОВ И ГИБРИДОВ КАБАЧКА В УСЛОВИЯХ ЛЕСОСТЕПИ ПРАВОБЕРЕЖНОЙ УКРАИНЫ

В статье отражены результаты полевых исследований по изучению хозяйственно-биологических признаков сортов и гибридов кабачка в условиях Лесостепи Правобережной Украины. Выделено сорт и гибрид с длинным периодом плодоношения, а именно: гибрид Санни Делайт F1 - 77 суток и сорт Женечка - 75 суток, что на 3 и 1 сутки дольше от контрольного варианта. Установлено, что сорт Женечка и гибрид Санни Делайт F1 характеризуются наибольшими биометрическими показателями растений. В частности, количество листьев составляло: у сорта Женечка - 26,2 шт./растение, в гибрида Санни Делайт F1 - 27,9 шт./растение, что больше контрольного варианта на 4,4 и 6,1 шт./растение. Прирост площади листьев относительно контроля был на уровне 2,5 тыс. м²/га - у сорта Женечка, 3,4 тыс. м²/га - в гибрида Санни Делайт F1. Наибольшее количество плодов сформировал сорт Сашенька и гибрид Санни Делайт F1 – 17,4 и 19,8 шт./растение, что на 2,9 и 5,3 шт./растение больше контрольного варианта. Наибольшую массу плода получено у сорта Перлинка (контроль) – 285 г, а в гибрида Санни Делайт F1 этот показатель был наименьшим и составил 235 г, что на 50 г меньше. В целом по опыту сорта характеризовались большей массой плодов по сравнению с исследуемым гибридом, что связано с формированием большего количества плодов на растении. Такую же закономерность отмечено и по показателю диаметра плода. Наибольшим он был в сорта Перлинка (контроль) – 14,5 см, наименьшим в гибрида Санни Делайт F1 – 11,5 см. Наибольшую урожайность за годы исследований обеспечил гибрид Санни Делайт F1, прирост которого относительно контроля составил 6,8 т/га. Среди сортов наибольшая урожайность была в сорта Женечка, где прирост относительно контроля был на уровне 2,1 т/га.

Ключевые слова: сорт, гибрид, биометрические показатели, фенологические наблюдения, урожайность.

Табл. 6. Лит. 14.

ANNOTATION

ECONOMIC AND BIOLOGICAL ASSESSMENT OF VARIETIES AND SQUASH HYBRIDES IN THE CONDITIONS OF THE RIGHT-BANK FOREST-STEPPE OF UKRAINE

The article reflects the results of field research on the study of economic and biological characteristics of varieties and squash hybrids in the conditions of the Right-Bank Forest-Steppe of Ukraine. A variety and a hybrid with a long fruiting period were identified, namely: a hybrid of Sunny Delight F1 - 77 days and a variety

of Zhenechka - 75 days, which is 3 and 1 days long from the control variant. It was established that the variety Genia and the hybrid Sunny Delight F1 are characterized by the largest biometric parameters of plants. In particular, the number of leaves was: in the variety Zhenechka – 26,2 pcs. / Plant, in hybrid Delny F1 – 27,9 pcs./plant, more than the control version of 4,4 and 6,1 pcs./plant. The increase in the leaf area relative to the control was at the level of 2,5 thousand m²/ha – in the variety Zheniachka, 3,4 thousand m²/ha – in the Sunny Delight F1 hybrid. The greatest number of fruits was formed by the Sashenka variety and the Sunny Delight F1 hybrid – 17,4 and 19,8 pcs./plant, which is 2.9 and 5.3 pcs. / The plant is larger than the control variant. The largest mass of the fruit was obtained from the Perlinka variety (control) – 285 g, and in the Sunny Delight F1 hybrid this indicator was the smallest and amounted to 235 g, which is 50 g less. In general, according to the experience, varieties were characterized by a greater mass of fruits compared to the hybrid under study, which is associated with the formation of a larger number of fruits on the plant. The same pattern is noted in terms of fetal diameter. It was the largest in the Pearlka variety (control) – 14,5 cm, the smallest in the Sunny Delight F1 hybrid – 11,5 cm. The highest yield over the years of research was provided by the Sunny Delight F1 hybrid, the increase of which relative to the control was 6,8 t/ha. Among the varieties, the highest yield was in the Zhenechka variety, where the gain relative to the control was at the level of 2,1 t/ha.

Keywords: variety, hybrid, biometric indicators, phenological observations, yield.

Tabl. 6. Lit. 14.

Інформація про автора

Паламарчук Інна Іванівна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства Вінницького національного аграрного університету (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3. Email: pal_inna@vsau.vin.ua)

Паламарчук Инна Ивановна – кандидат сельскохозяйственных наук, старший преподаватель кафедры садово-паркового хозяйства, садоводства и виноградарства Винницкого национального аграрного университета (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3. Email: pal_inna@vsau.vin.ua)

Palamarchuk Inna Ivanivna – Candidate of Agricultural Sciences, Senior Lecturer of the Department of Landscape Gardening, Horticulture and Viticulture, Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnytsia, Soniachna Str.3,e-mail: pal_inna@vsau.vin.ua).